

Glossari bàsic de termes LGTBIQ

Xarxa d'Agents Sindicals per a la Igualtat

**GRUP
LGTBI**

**El català
a mà!**

Glossari bàsic de termes LGTBIQ

(lèsbic, gai, transgènere, bisexual, intersexual i queer)

Edita: Secretaria d'Igualtat i Formació Professional i Servei Lingüístic de la UGT de Catalunya

Disseny i maquetació: Juan A. Zamarripa

Imprès per Grup Artyplan, S.A.

Barcelona, 2018

L'opuscle que teniu a les mans conté un glosari dels principals termes i definicions de l'àmbit LGTBIQ (lèsbic, gai, transgènere, bisexual, intersexual i queer) i inclou també de forma molt resumida altres informacions rellevants per a la Xarxa d'Agents Sindicals per la Igualtat de la UGT de Catalunya: la principal normativa en l'àmbit laboral en matèria de no discriminació per motiu d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere, els punts fonamentals per a la negociació col·lectiva en l'àmbit d'igualtat i no discriminació i les dates més destacades del calendari. Tot plegat, amb l'objectiu final de millorar les condicions de treball de les persones LGTBIQ a la feina i prevenir les discriminacions assessorant, informant, sensibilitzant i formant els delegats i les delegades que conformen el sindicat.

Aquest material l'ha elaborat el Servei Lingüístic, el Grup UGT-LGTBI i la Secretaria d'Igualtat i Formació Professional de la UGT de Catalunya, amb el suport de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Glossari

armari (sortir de l')
es armario (salir del)

Revelar, una persona del col·lectiu LGTBI, la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere. En anglès s'utilitza també el terme *outing*, per referir-se al fet de fer pública l'homosexualitat d'una persona famosa o socialment coneguda.

assetjament per orientació sexual o identitat de gènere

es acoso por orientación sexual o identidad de género

La situació d'assetjament a la feina per raó d'orientació sexual i/o identitat i/o expressió de gènere, implica una certa reiteració d'actituds o comportaments que atempten contra la dignitat de les persones LGTBI, o que intenten generar un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. L'objectiu de l'assetjament és sotmetre emocionalment i psicològicament la persona assetjada per dificultar-li l'accés a la feina, anul·lar-li les seves capacitats, obstaculitzar la seva promoció professional o amenaçar la seva continuïtat al lloc de treball. L'assetjament pot ser *vertical ascendent*, quan una persona de nivell jeràrquic superior és atacada per una o diverses persones subordinades; *vertical descendent*, quan una persona de nivell jeràrquic inferior

és atacada per una o diverses persones que ocupen posicions superiors en la jerarquia de l'empresa; o *horitzontal*, quan una persona és assetjada per altres companys o companyes de feina que ocupen el seu mateix nivell jeràrquic.

bifòbia

es bifobia

Aversió a la bisexualitat o a les persones bisexuals.

binarisme

es binarismo

Construcció social que categoritza de manera dicotòmica les activitats, els comportaments, les emocions i l'anatomia de les persones en dos gèneres: masculí i femení.

bisexual

es bisexual

Persona que sent atracció sexual per homes i per dones.

cisgènere (o cis)

es cisgénero (o cis)

Persona que se sent del gènere que li va ser atribuït en néixer segons les seves característiques biològiques.

discriminació directa

es discriminación directa

Que implica el tractament desfavorable a una persona per la seva orientació sexual i/o identitat de gènere.

discriminació indirecta

es discriminación indirecta

La que pot tenir lloc quan s'estableix una normativa, clàusula o decisió aparentment neutra, les conseqüències de la qual situen les persones LGTBI en una posició de desavantatge respecte a la resta.

disfòria de gènere

es disforia de género

Terme mèdic que es refereix a la condició de discrepància d'una persona amb el gènere assignat en néixer.

diversitat sexual

es diversidad sexual

Terme que fa referència a la gamma completa de la sexualitat dels éssers humans, que inclou tots els aspectes de l'atracció, el comportament, la identitat, l'expressió, l'orientació, les relacions i les reaccions sexuals.

dona transsexual
es mujer transexual

Persona que, en néixer, té els òrgans genitals i biològics corresponents al sexe masculí, però psicològicament i vitalment se sent identificada amb el gènere femení.

drag-king
es drag king

Dona transvestida que vesteix de manera exuberant i sofisticada sovint per actuar en un escenari.

drag-queen
es drag queen

Home transvestit que vesteix de manera exuberant i sofisticada sovint per actuar en un escenari.

estereotip
es estereotipo

Conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o dels patrons culturals prèviament establerts.

estigma
es estigma

En sociologia, l'estigma és una condició, atribut, tret o comportament que fa que el seu portador sigui inclòs en un marc social contra

el qual es genera una imatge negativa cap als seus membres i culturalment se'ls veu com inacceptables o inferiors.

expressió de gènere
es expresión de género

Comportament social de la persona, independentment del seu sexe de naixement i de la seva identitat de gènere.

famílies diverses
es familias diversas

La família és una unitat social formada per un grup d'individus lligats entre ells per relacions de matrimoni, parentiu o afinitat. Hi ha estructures familiars tan diverses com les persones que les integren: monoparental, amb un pare i una mare, dues mares, dos pares, etc.

gai
es gay

Home que sent atracció sexual i afectiva per altres homes.

gaifòbia
es gayfobia

Aversió als gais o homes homosexuals.

gènere *es género*

Conjunt de característiques d'origen cultural relatives a patrons de comportament i d'identitat sobre la base de les quals s'estableix socialment la distinció entre homes i dones. En oposició a la tradicional concepció dualista del gènere (home i dona), hi ha teories que defensen l'existència de més de dos gèneres i d'altres que rebutgen el concepte de gènere perquè el consideren una construcció limitadora de la naturalesa humana. Per bé que socialment s'atribueix el gènere masculí al sexe masculí i el gènere femení al sexe femení, aquests conceptes no són equivalents.

heteropatriarcat *es heteropatriarcado*

Sistema sociopolític que justifica i promou la superioritat de l'home i l'heterosexualitat vers la resta de gèneres i orientacions sexuals. A les formes d'opressió del sistema patriarcal, hi afegeix les que emanen de la supremacia de l'heterosexualitat.

hermafrodita *es hermafrodita*

Terme incorrecte per referir-se a les persones intersexuals.

heteronormativitat *es heteronormatividad*

El reforç que s'observa, per part de moltes institucions socials, de determinades creences sobre el suposat paral·lelisme entre sexe, gènere i sexualitat, el qual es dona per fet. Algunes d'aquestes creences són la idea que les persones es classifiquen en dues categories complementàries diferents: home i dona; que les relacions sexuals i conjugals només són normals si es donen entre persones de sexes diferents; que les relacions íntimes entre persones del mateix sexe no tenen valor sexual; [o] que a cada sexe li correspon un rol natural a la vida.

heterosexual *es heterosexual*

Persona que sent atracció sexual per persones de l'altre sexe.

heterosexualitat *es heterosexualidad*

Condició o qualitat d'heterosexual.

home transsexual *es hombre transexual*

Persona que, en néixer, té els òrgans genitals i biològics corresponents al sexe femení, però

psicològicament i vitalment se sent identificada amb el gènere masculí.

homofòbia

es homofòbia

Aversió a l'homosexualitat o a les persones homosexuals.

homomaternitat

es homomaternidad

Relació existent entre dues mares lesbianes i els seus fills i filles, derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

homoparentalitat

es homoparentalidad

Relació existent entre dues mares lesbianes o dos pares gais, i els seus fills i filles, derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

homopaternalitat

es homopaternalidad

Relació existent entre dos pares gais i els seus fills i filles, derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

homosexual

es homosexual

Persona que sent atracció sexual i afectiva envers les persones del mateix sexe. Es tracta

d'un terme que cal evitar, per defugir de la concepció psiquiàtrica de la qual prové. És preferible l'ús de la paraula *gai* o *lesbiana*, segons correspongui.

homosexualitat

es homosexualidad

Condició o qualitat d'homosexual.

identitat de gènere

es identidad de genero

Sentiment de pertinença a un gènere determinat. La identitat de gènere té a veure amb la identificació de les persones amb els rols que socialment s'atribueixen a homes i dones, independentment del sexe de naixement, és a dir, de les característiques biològiques de naixement.

identitat sexual

es identidad sexual

Sentiment de pertinença a un sexe determinat. La identitat sexual té a veure amb la identificació de les persones amb les característiques biològiques pròpies d'homes i dones, independentment del sexe de naixement, és a dir, de les característiques biològiques de naixement.

intersexual

es intersexual

Persona que ha desenvolupat de manera natural característiques físiques sexuals pròpies tant dels homes com de les dones. Actualment es rebutja la forma *hermafrodita* amb aquest sentit perquè es considera pejorativa i inexacta.

lesbiana

Dona que sent atracció sexual i afectiva per altres dones.

lesbofòbia

es lesbofobia

Aversió al lesbianisme o a les lesbianes.

LGTBI

es LGTBI

Sigles dels termes lesbianes, gais, transgèneres, bisexuals i intersexuals. L'ordre de les lletres que la constitueixen és variable, tant en català com en la resta de llengües. També hi ha altres sigles, com *LGTBIQ+*, que incorporen la *Q* de *queer* i el signe més, referint-se a *altres*. També es pot trobar la versió *GLBTIQ*, seguint la prelatió històrica del moviment gai respecte als altres.

LGTBIfòbia

es LGTBIfobia

Por o aversió irracional contra les persones lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals.

moviment per a la despatologització trans

es movimiento por la despatologización trans

Moviment dins del col·lectiu trans que exigeix la retirada immediata de les categories de *disfòria de gènere* i *trastorns de la identitat de gènere* dels catàlegs diagnòstics (DSM de l'American Psychiatric Association i CIE de l'Organització Mundial de la Salut).

orientació sexual

es orientación sexual

Tendència d'una persona a sentir atracció sexual per les persones del seu mateix sexe, de l'altre sexe o de tots dos sexes. L'homosexualitat, l'heterosexualitat i la bisexualitat són orientacions sexuals.

pansexual o omnisexual

es pansexual u omnisexual

Persona que pot sentir atracció sexual per qualsevol altra persona, independentment del sexe, del gènere a què pertany o de la seva orientació sexual i afectiva.

patriarcat

es patriarcado

Estructura social o política en què l'home ostenta el màxim poder i la màxima autoritat i la dona hi queda supeditada, seguint la concepció de la institució del *pater familias* del dret romà, i que l'església catòlica va mantenir com a base de l'estructura familiar i social.

persones trans

es personas trans

Persones amb una identitat de gènere diferent del gènere assignat en néixer i que poden dur a terme canvis corporals (quirúrgics, hormonals, etc.) per adequar-se a la imatge corporal socialment establerta en funció del seu gènere sentit. Les dones trans (o *trans femenines*) han nascut en un cos masculí i se senten dones, mentre que els homes trans (o *trans masculins*) canvien de dona a home.

prejudici

es prejuicio

Actitud que predisposa una persona a pensar, percebre, sentir i actuar de forma favorable o desfavorable en relació amb un grup o amb els seus membres individuals.

queer

es queer

Persona que, d'acord amb la teoria queer, no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja d'identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual i afectiva específica. En oposició a la concepció dualista del gènere, hi ha teories que defensen l'existència de més de dos gèneres i d'altres que rebutgen el concepte de gènere perquè el consideren una construcció social limitadora de la naturalesa humana.

reassignació o transició sexual

es reasignación o transición sexual

Procés mitjançant el qual les persones transsexuals modifiquen el seu cos per aproximar-lo a l'assignat al gènere sentit. Pot incloure tractaments hormonals i/o cirurgia de reassignació genital. En el context anglosaxó també es fa servir el concepte *confirmació de gènere*. Cal evitar l'expressió *canvi de sexe*, perquè, tot i que està més estesa, no és acurada.

rol de gènere

es rol de género

Conjunt de comportaments i activitats que s'atribueixen socialment a cadascun dels sexes, que és variable segons les cultures.

serofòbia

es serofobia

Discriminació envers les persones portadores VIH que pot afectar diferents àmbits de la seva vida, per exemple el laboral.

sexe biològic

es sexo biológico

Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base de les quals s'estableix la distinció entre homes i dones.

teoria queer

es teoría queer

Teoria que sosté que les categoritzacions de gènere i les identitats i les orientacions sexuals són només construccions culturals. Nota: La teoria queer va néixer amb voluntat crítica cap als anys noranta del segle xx, al si dels moviments feministes, gais i lèsbics.

trans, persona trans

es trans, persona trans

Terme utilitzat de manera similar a *transgènere*, per incloure diferents disconformitats en el sexe/gènere d'una persona.

transfòbia

es transfobia

Aversió a la transidentitat o a les persones transgènere.

transgènere

es transgénero

Persona que se sent del gènere contrari a aquell que li va ser atribuït en néixer segons les seves característiques biològiques o que no s'identifica exactament ni amb un home ni amb una dona, tal com aquests gèneres han estat concebuts tradicionalment. El terme *transgènere* va néixer als Estats Units cap als anys vuitanta del segle xx com a reacció a la forma d'origen mèdic *transsexual*, molt vinculada amb les operacions de canvi de sexe, i està relacionat amb la crítica al sistema binari tradicional home-dona. La forma *transgènere* volia englobar tot el ventall de persones amb identitats de gènere no normatives o que no s'identifiquen amb el gènere que els va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques.

transició

es transición

Període durant el qual una persona trans comença a viure amb el gènere amb què s'identifica amb els processos legals, corporals, socials, etc., que vulgui dur a terme.

transsexual

es transexual

Persona transgènere que se sent del gènere contrari a aquell que li va ser atribuït en néixer segons les seves característiques biològiques. La forma *transsexual* té un origen mèdic i s'associa sovint a les persones que s'han sotmès a una operació quirúrgica per modificar el seu cos i poder viure en el gènere que senten com a propi. No totes les persones transsexuals, però, se sotmeten a aquesta operació ni totes consideren que aquesta via sigui la més adequada.

transsexualitat

es transexualidad

Descriu el fet que una persona s'identifiqui amb el gènere oposat al gènere que li ha estat assignat socialment d'acord amb els seus trets sexuals.

transvestit, transvestida

es travestido, travestida

Persona que adopta les maneres externes i una vestimenta i uns complements considerats socialment propis del sexe contrari. És especialment utilitzat el substantiu masculí (*un transvestit*), que s'aplica a homes que adopten les maneres i la vestimenta de les dones. La forma femenina (*una transvestida*), menys usual, es refereix a dones que adopten les maneres i la vestimenta dels homes.

visibilitzar, fer visible

es visibilizar, hacer visible

Fer conèixer l'existència de sexualitats no heterosexuales per mitjà d'accions reivindicatives, culturals o personals amb l'objectiu de normalitzar-les.

Negociació col·lectiva, igualtat i no discriminació

Malgrat la igualtat formal aconseguida en matèria legal, encara perviuen perjudicis al voltant del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals i sobreviuen pràctiques discriminatòries i d'exclusió als centres de treball. En aquest sentit és molt important que la negociació col·lectiva es faci ressò d'aquestes discriminacions i acordi la implantació de totes aquelles mesures i clàusules que ajudin a combatre-les. Les recollim dins l'apartat d'igualtat del Decàleg de la negociació col·lectiva de la UGT de Catalunya: www.ugtcatalunya.cat/negociacio/igualtat

Legislació

Principal normativa que regula o fa referència a la no discriminació per motiu d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere, especialment en l'àmbit laboral:

- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.
- Llei 7/2007, de l'estatut bàsic de l'empleat públic.
- Llei 13/2005, d'1 de juliol, per la qual es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni.
- Estatut dels treballadors. Modificat per la Llei 62/2003, que recull les pautes per a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte.
- Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

Dies internacionals LGTBI

- 19 de febrer, Dia Internacional de Lluita contra l'Homofòbia a l'Esport
- 31 de març, Dia per a la Visibilitat Trans
- 26 d'abril, Dia per a la Visibilitat Lèsbica
- 17 de maig, Dia Internacional contra l'Homofòbia i la Transfòbia.
- 28 de juny, Dia per l'Alliberament LGTBI
- 23 de setembre, Dia per a la Visibilitat Bisexual
- 24 d'octubre, Dia per a la Despatologització Trans
- 1 de desembre, Dia Mundial de Lluita contra la SIDA (VIH)

Principals fonts utilitzades

Breu, Marta. *Vocabulari terminològic LGBT (lèsbic, gai, bisexual i transgènere)* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2013. Diccionaris en Línia.

Disponible a:

https://is.gd/TermCat_Voc_LGTBI

Coll, Gerard ...[et al.]. *Recomanacions sobre el tractament de les persones lesbianes, gais, bisexuals transgènere i intersexuals (LGTBI) als mitjans audiovisuals*. Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Departament de Treball i Col·legi de Periodistes. Barcelona, 2017.

Disponible a:

https://is.gd/GenCat_LGTBI_AudioTV

Federación Estatal de Lesbianas, Gais, Trans y Bisexuales

https://is.gd/FELGTB_Lab_Doc

Guia per a l'elaboració de plans locals LGBTI. Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Gerència d'Igualtat i Ciutadania. Oficina de les Dones i LGBTI. [coo.], Fundació Surt, Universitat de Vic. Universitat Central de Catalunya, 2017.

Disponible a:

https://is.gd/DiBa_Guia_Plans_LGTBI

Guia sindical per a la no-discriminació i defensa dels drets LGTBI en l'àmbit laboral. Barcelona: UGT de Catalunya. Secretaria d'Igualtat i grup UGT-LGTBI, 2016.

Disponible a:

https://is.gd/UGT_Guia_LGTBI

Lambda Legal

https://is.gd/Lambda_Glosario_LGBT

On pots adreçar-te?

Grup LGTBI-UGT de Catalunya

El Grup LGTBI de la UGT de Catalunya té com a objectiu interconnectar totes aquelles persones de la nostra organització que lluiten a la seva empresa per vigilar, atendre i erradicar qualsevol tipus de discriminació que puguin patir les persones LGTBI en l'àmbit laboral. Facilita eines que ajudin a vetllar perquè no es produeixin situacions de discriminació en el sí de les empreses, i per promoure el coneixement, la sensibilització vers la ciutadania en general i la defensa dels drets LGTBI. Ofereix atenció personalitzada, orientació i assessorament laboral a les persones LGTBI.

Contacte:

lgubi@catalunya.ugt.org

igualtat@catalunya.ugt.org

Tel.: **93 329 82 73**

www.ugt.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Notes

